

POSVETOVANJE KNJIŽNIČAR V AKCIJI

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) je organizirala posvetovanje *Knjižničar v akciji*, ki je predstavljalo 12. strokovno posvetovanje Sekcije za splošne knjižnice in 17. strokovno posvetovanje Sekcije za potujoče knjižnice. Posvetovanje je potekalo 6. in 7. septembra v prostorih Hotela City Maribor ter 8. septembra 2012 na Ptuj.

S posvetovanjem so želeli spodbuditi javnost k razmišljanju o pomenu in vplivu različnih profilov splošnih knjižničarjev na spodbujanje razvoja posameznika in na njihovo vlogo pri dvigu kakovosti življenja. Namen posvetovanja je bil opredeliti ključne probleme, s katerimi se vsakodnevno srečujejo pri opravljanju svojega poklica, kot so vprašanja o sistemizaciji delovnih mest, o profilih, potrebnih za opravljanje posameznih dejavnosti, o različnih vrstah znanja, o mejnih profilih, sposobnostih za delo z uporabniki in človeškimi viri, o kompetencah, stereotipih, postprodukciji, superviziji poklica in pedagoški vlogi splošnih knjižničarjev.

Prvič sta se povezali Sekcija za splošne knjižnice in Sekcija za potujoče knjižnice, ki znotraj ZBDS pokrivata različni področji, ki pa se v praksi prepletata. Drugi in tretji dan posvetovanja je potekal tudi festival potujočih knjižnic s predstavitvijo bibliobusov iz več evropskih držav.

PRVI DAN

Mag. Sabina Fras Popović (predsednica ZBDS) je podala poročilo z letošnjega obiska konference IFLA v Helsinkih z naslovom *Biti ali ne biti v akciji* – to sedaj ni več vprašanje. Predstavila je nekatere novosti, kot je izposoja gradiva s pomočjo pametnih telefonov (aplikacijo so razvili v mestni knjižnici v Helsinkih), razmišljanja o tem, kako je družina povezana s knjižnico in kakšne so možnosti razvoja knjižnic pri nas. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/fras_2012.pdf.

Mr. sc. Ivan Pehar (Gradska knjižnica Zadar, Hrvaška) je svoje predavanje z naslovom *Umijeće vođenja i poticanja motivacije i identifikacije djelatnika knjižnice* namenil predstavitvi vođenja in motiviranja človeških virov v

knjižnici ter njihovim kompetencam. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/pehar_2012.pdf.

Dr. Ana Vogrinčič Čepič (Filozofska fakulteta Ljubljana, Oddelek za sociologijo) je v referatu z naslovom *Knjižnice včeraj-danes-jutri* predstavila sociološki pogled na knjižnice. Zakaj so knjižnice s svojimi čitalnicami tako zaželeni prostori? Poudarila je, da je pri ljudeh nenehno prisotna le delna pozornost, vedno več stvari, službenih in domačih, namreč želimo počenjati hkrati. Zaradi tega nam knjižnica z razširjeno ponudbo storitev (kavarna, razni tečaji, razstave itd.) služi kot "tretji prostor" za umik od domačih problemov in službenih dolžnosti. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/vogrincic_2012.pdf.

Dr. Vlasta Zabukovec (Filozofska fakulteta Ljubljana, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo) je predstavila *Ključne kompetence za delo knjižničarja in kako jih razvijati*. Ključne kompetence so znanje, spretnosti, zmožnosti in osebnostne značilnosti, razvoj kompetenc pa temelji na študiju in vseživljenjskem učenju. Podala je tudi korake za razvoj kompetenc in njihovo evalvacijo. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/zabukovec_2012.pdf.

Mag. Tatjana Likar (Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport) se v referatu z naslovom *Od benediktinskih samostanov do bolonjskih programov* sprašuje, ali nam pogled v preteklost slovenske bibliotekarske stroke lahko pomaga načrtovati knjižnično dejavnost za prihodnost. Skozi zgodovinski pregled izobraževanja in usposabljanja knjižničarjev ter njihovih kompetenc na ozemlju današnje Slovenije se na koncu vpraša, ali nas prizadevanja v preteklosti prepričajo, da je prihodnost knjižničarske dejavnosti v večji profesionalizaciji. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/likar_2012.pdf.

Jolanda Železnik, Polona Brenčič in Petra Širko Poljanšek (Združenje splošnih knjižnic) so s

predstavitvijo Izposojam, svetujem, ustvarjam, vzgajam, brišem prah, posadim drevo in pridem tudi na dom – vsestranskost in ustvarjalnost splošnih knjižničarjev prikazale, s kakšnimi opravili in delom se ukvarjajo knjižničarji v splošnih knjižnicah. Na humoren način so predstavile vsestranskost in ustvarjalnost knjižničarjev. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/brencic_2012.pdf.

Mag. Jelka Gazvoda (Mestna knjižnica Ljubljana) je predstavila Inovativne pristope k iskanju kadrovskih potencialov za naslednji razvojni korak splošnih knjižnic. Nujni razvojni koraki v knjižnicah so na področju tehnologije in sociologije. Izpostavila je področja knjižničarskih poklicev v odnosu do uporabnikov in notranjega delovanja knjižnice. Predstavila je tudi rezultate ankete o izobraževanju v Mestni knjižnici Ljubljana. Njena sklepna ugotovitev je, da bibliotekarska znanja niso dovolj za uspešno delovanje knjižnice. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/gazvoda_2012.pdf.

Vesna Horžen (Združenje splošnih knjižnic) je predstavila referat z naslovom Knjižničar v akciji, da o direktorju niti ne govorimo. Govorila je o menedžmentu v neprofitnih organizacijah. Poudarila je, da je potrebno vodje na visokih in srednjih nivojih v knjižnici izobraževati predvsem za menedžment in kadrovski menedžment ter omenila, da je načrtno vlaganje v profesionalni razvoj zaposlenih nujna naložba vsake knjižnice. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/horzen_2012.pdf.

Mag. Breda Podbrežnik Vukmir, Maja Vunšek in Petra Kovič (Sekcija za splošne knjižnice pri ZBDS) so predstavile Samopodobo in javno podobo slovenskega knjižničarja. Prikazale so rezultate raziskave z anketnim vprašalnikom, kjer so merili odnos splošnih knjižničarjev do novih situacij, s katerimi se soočajo pri svojem delu, oceno lastne učinkovitosti in poklicne samopodobe. V raziskavi so ugotovile, da imajo njihovi knjižničarji dobro oceno o lastni učinkovitosti in poklicni samopodobi, da so nove situacije za njih izziv, da na lastno učinkovitost vpliva dobra samopodoba in da se knjižničarji, zaposleni več kot 15 let, večkrat kot drugi počutijo nekoristne. Predstavile so tudi, kakšna je javna podoba knjižničarja in podoba knjižničarjev v medijih. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/podbreznik_2012.pdf.

Ksenija Trs (Mariborska knjižnica) je v referatu Biti potujoči knjižničar je izziv in hkrati navdih predstavila začetek potujočega knjižničarstva v Sloveniji, pomen in poslanstvo potujočega knjižničarstva ter delovanje Potujoče knjižnice – bibliobusa Maribor. Predstavitev je

dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/trs_2012.pdf.

Mag. Gorazd Vodeb (Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana) je v predavanju z naslovom Kaj nam lahko povedo metode GIS o mreži splošnih knjižnic? predstavil Geografski informacijski sistem (GIS), ki združuje strojno opremo, programsko opremo in podatke za zajem, upravljanje, analiziranje in prikazovanje vseh zbranih podatkov v povezavi s pilotskim projektom Prostorska analiza knjižnične mreže Slovenije. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/vodeb_2012.pdf.

Milena Bon (Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana) in Marjan Gujtmán (Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport) sta predstavila dokument Svetovalno delo območnih knjižnic, v katerem so zapisana strokovna izhodišča za usmerjanje svetovalnega dela svetovalnih služb v območnih knjižnicah ter vloga in naloge osrednjih območnih knjižnic. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/bon_gujtmán_2012.pdf.

Na okrogli mizi, ki jo je moderirala mag. Breda Podbrežnik Vukmir, so razpravljali o meji profesionalizacije v slovenskem knjižničarstvu in bibliotekarski stroki. Obravnavana je bila problematika univerzitetnega študija bibliotekarstva in delovne skupine, ki pri Nacionalnem svetu za knjižnično dejavnost pripravlja Pravilnik o bibliotekarskem izpitu. Temeljni pogoj za dobro delovanje knjižnične dejavnosti so kvalitetno izobraženi in usposobljeni delavci.

DRUGI DAN

Tjaša Mrgole Jukič, predsednica Sekcije za potujoče knjižnice pri ZBDS (Knjižnica Ivana Potrča) je predstavila poročilo s srečanja finskih potujočih knjižnic in primerjavo s slovenskimi potujočimi knjižnicami pod naslovom Kje smo in kam gremo?. Podala je tudi poročilo s strokovne ekskurzije Sekcije potujočih knjižnic pri ZBDS v Švici. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/mrgole_2012.pdf.

Liljana Vugrinec, predsednica Komisije za pokretne knjižnice HKD (Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica, Hrvaška) je predstavila zgodovino potujočega knjižničarstva na Hrvaškem z naslovom Stoljeće knjige na kotačima u Hrvatskoj – od kočije do suvremenih bibliobusa. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/vugrinec_2012.pdf.

Dr. Szabolcsiné Orosz Hajnalka (Razseka Győző County Pécs, Madžarska) je predstavila razvoj in statistiko potujočega knjižničarstva na Madžarskem z naslovom Library Bus at 1000 speed! Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/hun_2012.pdf.

Dr. Tomaž Vec (Pedagoška fakulteta, Ljubljana) je v referatu z naslovom Supervizija – proces zagotavljanja kvalitetnega profesionalnega razvoja govoril o superviziji kot sistematičnem procesu preprečevanja stresa in izgorelosti ter predstavil, kako je s supervizijo v knjižnicah. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/vec_2012.pdf.

Jelka Lavrih Sztajn bok (Team Training) je v referatu Quo vadis, knjižničar? Nevidno prehajanje pristopov iz poslovnega v knjižničarski svet predstavila primerjavo med poslovnim in knjižničarskim "svetom". Poudarek je bil na treh značilnostih (po)kriznega obdobja, kot so hitrost, zmanjševanje virov in personalizacija. Če je bil v preteklosti zamik med problemi in izzivi v gospodarstvu in negospodarstvu, sedaj tega zamika praktično ni več. Knjižnice se danes ukvarjajo z izboljšanjem svojih storitev, pri čemer so ključnega pomena nove vrednote knjižničarjev in ne vrednote iz preteklosti. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/lavrih_2012.pdf.

Antoinette van Zanten (Zeeuwse Bibliotheek, Nizozemska) je v svojem referatu Zeeuwse Bibliotheek – De ColumBus predstavila delovanje in storitve njihovega bibliobusa z imenom De ColumBus v provinci Zeeland. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/zanten_2012.pdf.

Andreja Žele (Knjižnica Mirana Jarca, Novo mesto) je v referatu Ali tudi po francoskih cestah vozijo bibliobusi? predstavila razvoj in delovanje potujočih knjižnic v Franciji. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/zele_2012.pdf.

Žaklina Nikolić, direktorica Biblioteke Centra za kulturo Kladovo v Srbiji, je v referatu z naslovom Srbski bibliobusi predstavila delovanje njihovih bibliobusov. Predstavitev je dostopna na: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2012/nikolic_2012.pdf.

Sledila je okrogla miza z naslovom Status mladinskega knjižničarja. Moderirala jo je Liljana Klemenčič. Rdeča nit okrogle mize je bilo vprašanje, ali je bibliopedagog poklic. Milena Bon je poudarila, da je potrebnega več sodelovanja med splošnimi in šolskimi knjižnicami. Maja Logar je opozorila, da v zakonu bibliopedagog ni opredeljen kot poklic in vsaka knjižnica je prepuščena

sama sebi pri iskanju kadra za delo z otroki v knjižnici, Romana Fekonja pa je dodala, da mora biti mladinski knjižničar usposobljen za delo z otroki in hkrati poznati osnove bibliotekarske stroke. Dr. Mitja Muršič je pripomnil, da je zelo pomembno spremljati, kako se otroci čustveno odzivajo na prebrano.

Zadnji dan, v soboto 8. septembra 2012, je krenil konvoj vseh zbranih bibliobusov iz Maribora proti Ptuj, kjer je sprejemu udeležencev festivala potujočih knjižnic sledil ogled bibliobusov.

Dušan Stošič